

Till dig som har urinkateter

Patientinformation

Information om din kvarliggande kateter i urinblåsan

Du behandlas med urinkateter på grund av:

.....

Läkaren som beslutat om din behandling heter:

.....

Datum då katetern sattes in..... Klinik.....

Planerad tid du ska ha katetern.....

Uppföljning ska ske på.....

Katetern ska bytas i vecka.....

☐ Ha katetern öppen och kopplad till en
urinuppsamlingspåse

☐ Ha katetern stängd med hjälp av en kateterventil.
Öppna när du har behov att tömma blåsan eller minst var
_____ timme dagtid

Hit kan du vända dig om du får problem med katetern:

.....

Information till dig med kvarliggande kateter i urinblåsan

En urinkateter är en mjuk slang som används för att avleda urin från urinblåsan. För att katetern ska stanna på plats i blåsan är den försedd med en liten ballong som fylls med vätska när katetern sätts in. Urinen rinner ut genom katetern när urinblåsan fylls.

När ska du kontakta vårdpersonal?

Om du inte har fått andra instruktioner, vänd dig i första hand till din vårdcentral vid besvär eller frågor kring din urinkateter. Om vårdcentralen är stängd, ring telefonnumret 1177 för hjälp med bedömning och sjukvårdsrådgivning.

Det finns några vanliga problem som kan uppstå när man har en kvarliggande kateter. Här är några tecken på problem som du bör vara uppmärksam på:

- **Infektion:** trängningar, sveda i urinröret, värk i nedre delen av magen eller ryggen och feber kan vara tecken på en urinvägsinfektion. Kontakta vårdpersonal
- **Stopp:** Om urinen inte rinner eller om du känner obehag vid katetern kan den vara blockerad. Töm påsen, se till att det inte blivit veck eller att något trycker på kateterslangen. Kontakta vårdpersonal om blockeringen inte går att lösa
- **Blödning:** Små mängder blod i urinen kan vara normalt i början, men om blödningen fortsätter eller om du upplever mycket smärta, bör du söka vård
- **Läckage:** Att det läcker urin kan ha flera orsaker. Det kan bero på att kopplingen mellan katetern och påsen inte sitter ihop ordentligt eller att slangen till katetern eller urinpåsen blivit vikt eller klämd

Hygien

God hygien kan minska risken för problem som kan uppstå vid kateterbehandling

- Tvätta händerna innan och efter att du hanterar din kateter, ventil eller urinpåse
- Tvätta underlivet med tvål och vatten varje dag, gärna med intimtvals som är skonsam för slemhinnorna. Undvik starka tvålar och desinfektionsmedel
- Tvätta också den del av katetern som är nära urinrörsmynningen
- Är du kvinna håller du isär blygdläpparna, tvättar runt urinrörsmynningen och torkar sedan torrt
- Är du man behöver området under förhuden göras rent, där samlas sekret från urinröret. Dra tillbaka förhuden, tvätta ollonet, torka torrt och för sedan tillbaka förhuden
- Om det blir beläggningar på katetern, tvätta bort dessa med tvål och vatten

Öppen kateter kopplad till en urinuppsamlingspåse

Placering av påsen: Koppla katetern till en urinuppsamlingspåse utan att den kläms eller veckas för obehindrat urinflöde. Sätt fast påsen ordentligt på låret eller vaden med ett medföljande hjälpmedel som du får från vården.

Tömning av påsen: Töm påsen genom att öppna kranen i påsens botten och töm urinen i toaletten. Påsen bör inte bli helt full, töm den regelbundet.

Byte av påse: En urinuppsamlingspåse kan användas upp till en vecka innan byte. När den är använd ska den tömmas och slängas i hushållssoporna.

Användning vid sänggåendet: För att undvika störd sömn kan du koppla urinuppsamlingspåsen till en engångspåse med lång slang. Öppna kranen på urinuppsamlingspåsen så att urinen kan rinna ner i engångspåsen, som rymmer mer urin. För att säkerställa ett bra urinflöde ska engångspåsen placeras lägre än urinblåsan, exempelvis i ett kärl på golvet. Engångspåsen med lång slang tas bort på morgonen, töms i toaletten och slängs i hushållssoporna.

Stängd kateter med ventil

Tömning av urin: Öppna kateterventilen när du behöver kissa. Töm urinen direkt i toaletten. Öppna ventilen minst var fjärde timme.

Användning på natten: För att undvika störd sömn kan du koppla ventilen till en engångspåse med lång slang och öppna ventilen. Placera engångspåsen lägre än urinblåsan, exempelvis i ett kärl på golvet. Engångspåsen med lång slang tas bort på morgonen, töms i toaletten och slängs i hushållssoporna.

Byte av ventil: Kateterventilen byts en gång i veckan.

Viktiga tips

Drick mycket vätska

Drick helst 1,5 till 2 liter vätska per dygn, urinen späds ut och risken för att det blir stopp i katetern minskar. Om du på grund av hälsoskäl blivit ordinerad att dricka en begränsad mängd vätska per dygn, följer du den ordinationen.

Tillbehör och hjälpmedel

De hjälpmedel du behöver, som till exempel ventil eller urinuppsamlingspåse, får du från vården. Om du behöver ytterligare hjälpmedel eller har frågor, kontakta din vårdcentral för hjälp.

Kan jag ha sex?

Det är möjligt att uppleva njutning även med kvarliggande kateter i urinröret. Om du vill och känner lust kan du ha sex när du har kateter. För män kan en kondom hjälpa till att hålla katetern på plats. Om du vill utforska andra sätt att ha sex som inte innebär obehag finns det inga hinder för det. Prata med din vårdgivare om hur det kan fungera bäst för dig. Kanske kan du byta kateterbehandling till ren intermittent kateterisering eller suprapubisk kateter. En alternativ lösning är att ta bort katetern tillfälligt.

Mer information finns att tillgå här:

Kateterfakta.nu

1177.se

Region Dalarna ansvarar för hälso- och sjukvård, tandvård, kollektivtrafik, hjälpmedel, folkhögskolor och arbetar med folkbildning, forskning, folkhälsa och kultur.

Regionen arbetar också med utvecklingsfrågor inom infrastruktur, näringsliv, arbetsmarknad och miljö.

Region Dalarna
Box 712
791 29 Falun
Vasagatan 27, Falun
www.regiondalarna.se